

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

SITGES

Número solt . 0'15 ptes.

Trimestre . . . 1'50

ESPANYA

Any 7 ptes.

AMÉRICA

Any . . . 2'50 pesós (or)

ANUNCIS.

ESQUELES, REMESOS

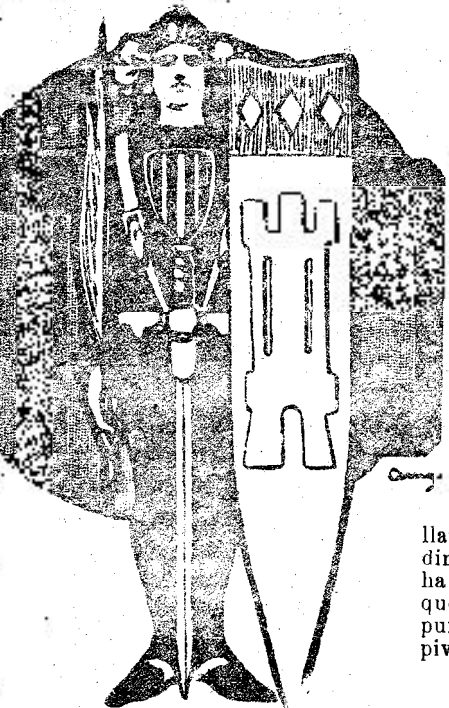
I RECLAMS

a preus convencionals.

Aquets dos fets primaris, fonamentals: el de la personalitat nacional de Catalunya i el de l'unitat d'Espanya enfortits per dues lleys correlatives: la de la llibertat que implica l'autonomia i espontaneïtat socials, la de l'universalitat que porta a la constitució de potencies mundials, se resolen en una fórmula de harmonia qu'és la FEDERACIO ESPANYOLA.

E. PRAT DE LA RIBA

«La Nacionalitat Catalana», Cap. VIII, El Nacionalisme polític».

Són molts encara els ciutadans que, enlluernats per la brillantor de certes fórmules, tropassen amb els obstacles i cauen din el fang de la mala ordenació municipal que 'ls envolta. Hi ha que atraure l'atenció de tots vers la ciutat, la vila, el poble, que són els fermentos i l'essència de la grandesa dels Estats i els punts lluminosos qui marquen, a demunt els mapes, el grau de civilització i cultura d'un país.

LA JOVENTUT NACIONALISTA

(Manifest convidant al primer Congrés de Govern Municipal).

REDACCIÓ

ADMINISTRACIÓ:

CARRER

DE LES PARELLADAS,

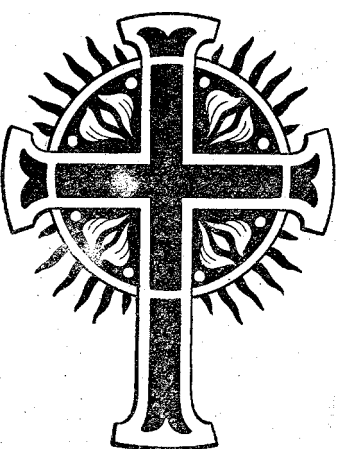
NÚMERO 9.

Telefon n.º 367

Els treballs es publiquen
baix la exclusiva res-
ponsabilitat dels res-
pectius autors.

No 's retornen
els originals.

Any XIV Sitges 29 de Novembre de 1914 Núm. 686

La senyoreta

Mercé Bertrán i Amell

morí a la ciutat de Barcelona el dia 22 del mes que cursa,
a la edat de 12 anys i havent rebut els Sants Sacraments

(E. P. D.)

La seva mare, D.ª Mercé Amell, viuda de Bertrán; avia paterna, D.ª Engracia Robert, viuda de Bertrán; avia materna, D.ª Balbina Jacas; D. Pau Anguela; oncle, D. Rómul Bertrán, i demés parents, conviden als seus amics i coneguts a les mises que, en sufragi de l'ànima de la finada, se celebraran el prop-vinent dijous, dia 3 de Desembre, de deu a dotze del matí, en la Iglesia de Nostra Senyora de Pompeya (Granvia-Diagonal), de la esmentada ciutat; per quin especial favor els quedaran sumament reconeguts,

No 's convida particularment.

La dona i el matrimoni

El poble, en la seva innata sabiduria, diu que la noia el dia que es casa neix; i la seva apreciació no pot ésser més justa; ja que 'l tros de vida passat en la llar paterna, baix la protecció dels pares i a l'escalf del seu amor, entre 'ls jocs de l'infantesa i els afalacs de la primera joventut, és tan sols un petit preludi de la seva existència. Mes, per felicitat que aquesta sia, la dona, obeint una ineludible llei de la vida, quasi des que té us de raó, el seu cor i el seu pensament no enfoquen més que un sol horitzó: el matrimoni. I aquest, ja sia pobre o rica, la seva pensa's complau en revestir-lo de totes les galanies que amb gran facilitat cristallitzen a l'enfront d'uns ulls de setze o divuit anys, dels quals l'amor s'emprèn tot seguit la tasca de tancar, deixant-los cecs per a tot lo que no sia l'home estimat.

Ni un sol argens pesen en la seva imaginació els exemples de casaments desgraciats, ni dels que

tal vegada dintre mateix de la seva familia hagi vist. Aquells marits sorruts, malagradosos, autoritaris, egoistes i fins potser viciosos, no són el seu promès, que li diu aquelles coses tan boniques, que fa tantes passes per a veure-la i al que cap sacrifici li fa por per a obtenir-la. I sens pensar, sens analitzar, sens inquirir, i moltes vegades sens ni menys demanar al Cel els seus aïssils, la noia estreny encara un xiquet més l'atapaïda vena que li cobreix els ulls; i, com que juga, es tira al matrimoni, contentíssima d'haver assolida la més hermosa i potent il·lusió de la seva vida.

Després..., després la omoni-moda possessió del ser volgut, la quotidiana intimitat, posa al descobert els defectes inadvertits durant el temps del prometatge; i si, a més de la bellesa física, dels interessos i de les conveniencies ateses en un o altre sentit, no hi ha en els dos sers que s'han ajuntat, virtuts, sentiments i molt

sòlides qualitats morals, la llar esdevé un infern; amb lo qual la dona, si malgrat la seva irreflexió és com Déu mana, passa a resultar una víctima més, entre les moltes i moltes que'n el seguit dels segles ha consumat la vida matrimonial; aquesta vida en la que l'home passa de servent a senyor, exigint tota mena de sacrificis, tot un rosari d'abnegacions, que per regla general, el més bó les reb sense ni menys adonar-se de que se li fan.

I, com aquest concepte meu, de l'home-marit, per raons fàcils de comprendre, podria semblar exagerat o parcial, en corroboració d'ell, transcriuré un paragraf que un distingit escriptor, en un ben escrit article insertat en el periòdic *L'Apat*, dirigeix als marits pagesos, i que diu així:

"Hi ha homes sempre riallers fora de casa, que guarden tots els reganys per a casa seva; hi ha homes, que tenen una bona paraula per a totes les dones, menys per a la que és la seva muller; hi ha homes que troben bones totes les mares, menys a la que és mare

dels seus fills; hi ha homes qu'encarà no entren per la porta de casa seva, ja sembla que 'ls hi sobreixi el fel; hi ha homes que no són homes, són llops, dintre de sa casa."

I si així qualifica als marits rurals l'intel·ligent agricultor D. Jaume Raventós, cal veure lo que 'l savi pensador Doctor C. S. Marden, després de fer una vera dissecció moral de l'egoisme i l'ingratitude del marit-ciutadà, diu en la seva transcendental obra *L'alegria del viure*, en la pàgina 271:

"Hi ha homes que, amb no maltractar la seva esposa i proporcionar-li casa, menjar i vestit, se creu que ja ha complert amb tots els seus debers conjugals; però els sols bens materials, no asseguraran jamai la felicitat d'una bona esposa."

Afegint a la pàgina 179:

"Sort té el món de que l'amor de la dona, no sia tan egoista com el de l'home; perquè, si ho fos, la humanitat retrocediria fins a la barbarie."

¿Volen dir les transcrits apreciacions, que tots els marits mereixen aitals qualificatius?

Déu nos en reguardi. De tot hi ha a la vinya del Senyor; i felicitament, al costat dels dolents, no hi manquen pas els que estimen i consideren l'esposa amb la qui amorosament comparteixen els arsos i les roses de la vida; però, com el món és un bosc, en el que la llum tan sols nos aclareix el tros que ja hi portem caminat, deixant-nos en la foscor tot l'espai que'ns falta a recorre, nos precisa un gran tacte per distingir en mig de les tenebres, l'arbre de bon fruit, del que sols serveix per fer-ne llenya.

Per això és de suprema necessitat ensenyar a les noies a pensar; ensenyar-les a veure la vida com és, i no com voldríem que fos; ensenyar-les a estimar i a avalorar les qualitats morals de l'home que les pretén per esposa, tot persuadint-les de que també elles han de treballar i lluitar per adquirir un gran acopi de virtuts i qualitats; ja que, per providencial designi de Déu, la dona, amb tot hi ésser la part més dèbil, si està degudament fortificada per l'alta ciencia de la religió cristiana,

que sens dubte és la més gran i la més necessària de la vida, pot aminorar i fins a voltes suprir en la llar i la família, les deficiències del marit; lo que aquest no alcança quasi mai; quan se tracta de les lleugereses de la muller.

Per això, jo crec que, en aquesta època d'evolucions, d'ampliació d'ensenyances i de regles de puericultura, se deuria, amb major motiu, sotmetre les noies a un curs de conferències destinades a ferles-hi comprendre que'l matrimoni no és una joguina, ni un ramell de rosades idealitats; sinó un estat de la vida, en el que s'hi ha d'entrar *preparada* amb el convenciment i la voluntat de anar-hi a complir debers i sacrificis; i en quin estat no és possible trobar-hi la més petita de les il·lusions que se'n ha format, si en la seva elecció no dona, sobre totes les altres, la deguda preferència a les qualitats morals de l'home amb qui va a nuar la seva vida.

DOLORS MONSERDA

Indústria que progressa

La casa "Fradera y Butsers"

Procedent de Copenhague, i després de apròp vint dies de navegació, prosseguida entre violents temporals i amb el greu perill de topar amb les destructores minies posades pels anglesos en el Mar del Nord, a principis de la setmana passada va arribar al port de Barcelona el gran vapor «Victòria», la major part de qual carregament ha sigut fletat per la importantíssima casa industrial «Fradera y Butsers», explotadora de les pedreres de ciment i de la Fàbrica de Valcarca, pertencents al nostre terme municipal.

En efecte: l'tal vapor ha transportat la maquinària destinada a la nova fàbrica de «Portland artificial» que ha montat la propià casa en el mateix punt, i quin magnífic edifici se aixeca en aquella espaiosa vall, enfront de l'altre que hi resta en peu des de ja fa catorze anys, cobejant la indústria que de una manera tan asombrosa ha transformat aquella encontrada convertint-la en grandiosa font de riquesa que proporciona a centenars de famílies.

Per a que'ls nostres llegidors puguin formar-se una idea de la importància que en si va a encloure aquesta nova empresa de la casa «Fradera y Butsers», s'ols cal consignar que per a transportar des de la Estació de Barcelona fins aquí tota la esmentada maquinària, haurán d'utilitzar-se, en atenció al seu pes i volum, verament extraordinaris, a prop de cinquanta vagonets del ferrocarril.

I a l'objecte de instal·lar dita maquinària, ha vingut expressament de Dinamarca el Sr. Niels Nielsen, enginyer director de la casa «Finsid», constructora de la mateixa.

La fàbrica en qüestió, pot ben dir-se que serà la primera que se haurà montat aquí a Espanya funcionant amb aquest sistema de maquinària, que és el més avançat que ayu dia es coneix.

Nosaltres, en ocasió d'escampar aquesta notícia, de moment s'ols ens concretarem a felicitar a la casa «Fradera y Butsers» pel immens progrés que per al desenvolupament de la seva ja importantíssima indústria tal innovació representa; tot esperant, per a quan sigui més oportú, l'ocupar-nos amb tota la extensió que s'mereix, de la seva empresa, d'impuls tan poderós; aixís com també del magnífic edifici de nova planta que les necessitats del seu negoci els ha precisat a haver de construir, contribuint aixís a hermojar encara més la pintoresca enclotada de Valcarca, preuada joia de les Costes de Garraf.

Des de Santiago de Cuba

Per a commemorar el segon centenari de la pèrdua de les llibertats catalanes, el «Grop Catalunya» organitzà dues vetllades patriòtiques literàries els 11 i 13 de Setembre, en les que hi prengueren part tots els elements compenetrats de les idees nacionalistes.

Al saló d'actes s'hi col·locà una placa commemoradora amb una inscripció que diu: «Als Màrtirs de les llibertats catalanes 1640-1714»; llegintse diferents parlaments dedicats a la vetllada i poesies patriòtiques, i representantse'l monòcle del gran A. Guimerà «Mort d'En Jaume d'Urgell» pel Sr. S. Carbonell, i «La Barqueta de Sant Pere» pel Quadro Escènic.

Les dues festes foren altres tants èxits que obtingué la patriòtica entitat.

Seguint la costum dels demés anys, el dia primer del corrent celebrarem la típica «Castanyada» una bona colla d'aimants de Catalunya, regnant la major animació i alegria entre'ls 92 presents a taula, hont es llegiren els monòcles del celebrat Santiago Rusiñol, «Feminista» i «L'Escudellomètro», i diferents treballs i poesies escaients a la diada, i saborejantse el nous tabacs «Petronio» marca «Nacionalistes», que tenen una inscripció que diu: «Visca Catalunya» i que per cert són molt ben acabats.

En el transcurs de la festa es feu una recolecta per als fonsos de la benemèrita «Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», obtenint un falaguer resultat, haventse fet l'envio junt amb la quantitat que mesalment s'envia a dita institució.

A la una de la matinada acabà la festa.

En el proper mes de Desembre l'Orfeó Catalunya té organitzada una excursió a Guantánamo; representant el Quadro Escènic, en el Teatre Apolo de dita ciutat, la sarquela catalana «Gent de Mar», de nostres compatricis M. Carbonell i S. Olivella Carreras.

D'aquesta excursió artística tindrà al corrent als llegidors de BALUART, ja que són molts els sitgetans residents a la vila del Guaso.

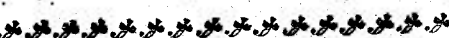
Dintre pocs dies tindrà lloc la inauguració del nou teatre «Aguilera», espaiós local ont caben amb tota comoditat 50 llotges i 750 llotgetes.

Per a saber la funció inaugural s'ha obert un concurs entre les senyoretes, per majoria de vots, portant la ventatja per ara el Cine i varietats.

Es parla amb molta insistència de formar una agrupació de fills de Sitges, si es porta a cap, amb goig donaré detalls de tots els seus actes.

Tenen la paraula els sitgetans.

PIMSÀ

La gota d'aigua

La «Lectura Popular»

I veus aquí com una cosa insignificant, petita, sens importància, està devenint un dels més efectius factors de cultura catalana, no ja entre les classes il·lustrades, que prou que ho necessiten moltes d'elles, sino entre la classe obrera de la nostra terra, aquesta classe treballadora que junt amb la menestral, formen el bocí més sucós y de més sustància vital de la nostra col·lectivitat social.

Perque aquestos quadernets de trenta dues planes que's venen cada dijous a deu cèntims y s'escampen per tota la terra catalana, venen a constituir una mena de pa beneït que setmanalment s'acosta als catalans filtrantlos-hi un nou raig de llum espiritual que desvetlla o aclareix ricament son intel·lecte i l's'estimula suament, dolsament a mes extenses i saboroses lectures, qu'és una de les finalitats primordials de la petita i ja celebrada Biblioteca d'autors catalans, que amb tant acert i patriotisme ve publicant la benemèrita *Il·lustració Catalana* de Barcelona.

Peró un dels resultats de la seva actuació, que segurament no han atinat a veure els seus editors, és el fet de que naturalment, amb lògica incontrovertible, s'hagi convertit la *Lectura Popular* en un dels

defensors més pràctics del «Teatre Català», del nostre teatre nacional; i no per contenir alguns de sos quaderns les obres d'autors meritíssims, sino per la econòmia de temps i de diner que representa per part de les compariés de aficionats al teatre de tot Catalunya, comparat amb lo que l's costava el lloguer d'exemplars i caudals per representar una obra determinada.

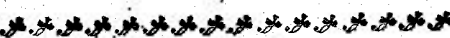
Ara, amb la *Lectura Popular*, la cosa ha quedat molt simplificada. Quants personatges té la obra? Quants? Doncs sis exemplars, un pel apuntador i altre pel *traspunte*; total vuit; *vinganta cèntims* i bon profit, i els que den encare'ls quaderns pel dia que vulgan tornarli.

Combinació pràctica, econòmica, senzilla, i que al hora afavoreix als editors que venen exemplars, als autors de les obres perque les hi representen més vegades, i als meteixos aficionats perque amb una carta a l'administració de *Lectura Popular* i un grapat de cèntims se surten del pas, tot formant arxíu per un altre dia.

D'aquesta actuació, amics meus, se'n diu també patriotisme i del de bona llei.

CAMILO KLEKS

«La Costa de Llevant».

Els dos tresillos

No s'ha de ser pas cap pillo ni gens donat al dimoni per veure que'l matrimoni és com un joc de tresillo.

Donen... Un, vinga mirar; no cal pas fixarshi massa. Que no té prou joc? Doncs passa, com aquell que's vol casar.

Si no més és bufoneta la que per dona triêu i no té molt dot, jugueu amb una mitja *entradera*.

Ara, si amb tot i dur gasto porta hermosura, diners... Es com el que juga a més, amb *espasa mala i basto*.

Si acàs no té res, no aprobo que sols per xò la deixeu; aneu a la sort... *voltèu*: pot ser trobareu el *robo*.

El que viu amb sogra a casa juga un xiquet exposat; pot ser que guanyi... *vritat*, però va contra la *espasa*.

Qu'ella té un cosí no més i tot sovint el trobèu? Per mica que us descuideu serà una *posta de tres*.

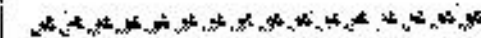
I ai d'aquell pobre casat que viu magre i esmerlit... o la dona l'ha *rendit* o ha anat amb la sogra al *plat*!

No cal afegir res més; que als dos *jocs* la sort iguala: Amb *espasa*, dona o *mala* podèu perdre molts diners.

I aixís com en el tresillo molts resulten enganxats, hi han hagut pobres casats que l's han dat més d'un *codillo*.

EMILI

Sant Pere de Ribas.

Els catalans a Cuba

(Continuació)

L'altre figura, fou En Marià Cubi, un gran filòleg que escrivia totes les llengües; autor de diccionaris i de molts llibres; va fundar a Cuba la Revista Bimestre de la Reial Societat Patriòtica, que encare existeix i quan la va presentar, un autor, J. Antoni Saco, un dels més il·lustres cubans, va dir: *La mejor revista en los dominios españoles*.

Jo no'm puc detindre en l'estudi de la personalitat de l'il·lustre fill de Malgrat, emprò si vos diré que va esser catedràtic a La Luisiana i que, tant a Mèjic com a Washington era molt considerat com a frenomata i deixà escrits molts llibres en anglès i en castellà. Va morir en 1875. Es hora ja, doncs, de que se li faci justícia.

D'aquella època, recordeu ademés a Màxim Domingo, mestre de Santiago de Cuba, autor de drames aplaudits; Xavier

Franc, que va introduir l'impremta a Remedios; el sacerdot Francesc Jordi Llopis; distingit membre de la Reial Societat Econòmica d'Amics del País de l'Habana; Josep Monson, escultor, ex-director d'un periòdic titulat *Eco de París a Barcelona*, i allà a Cuba en fundà d'altres; En Eugeni Sánchez de Fuentes, magistrat de qui un cronista boig digué: *Fuè el luzo de concòrdia entre cubanos y españoles*. Els seus descendents brillen en les lleis, arts i lletres.

Després Nicet Solà Freixas, un fill de Vallès que va donar un Visca la República! en 1930 i fou desterrat a Cuba, ahont continuà la seva propaganda revolucionària. En Josep Thomàs Ventosa, que va establir a Matanzas importants instituts i acadèmies; Miquel Alcover, poeta i escriptor notable, amic d'En Sanja Silia; En Salas Meneses, fill de Barcelona, un valió geòlec, i, un pirata català nomenat Carre-ras quals pirateries les feu totes contra les costes nord-americanes. A instància del Govern dels Estats Units el varen empresonar i jutjar i li varen tallar el coll i varen exposar el cap dintre d'una gabia a Cayo Smit; era l'any 1834.

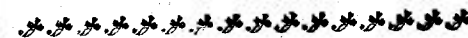
També en aquell temps un català, En Josep Francesc Soler, estableix l'Escola de Nàutica i Dibuix, anexe, gratuïta, a Santiago de Cuba; l'orador pedagog Armengol Coll, va establir una gran escola calasancia a Trinitat; era fill de Mataró. Un tal Antón Ribot que va esser desterrat pel general Tacon a l'illa de Pinos, en 1839 per ses idees liberals. En 1848 un tal Josep Roger comprà una finca que s'anomena Montserrat i va establir una capella que encare avui existeix i ahont se reuneixen els catalans de Matanzas. Un altre català també trobem en 1850, En Joan Jové Batlle, natural de Sitges: era marí, es va casar amb una cubana i varen fundar Santa Clara. Ell va fomentar dugues grans finques de sucre, denominades *El Jacinto* i *Mercedes*. Va esser el primer que tenia fama de sucrer per l'estranger, el primer que va portar la primera màquina de vapor i que posà en un *Ingenio* de la província de Santa Clara. Home d'idees avançades, fou el primer que va declarar que era masó, en aquella època en que aquesta afirmació era un greu perill.

Quan varen ajuticiar a En Narcís López, va negar-se, va rebel·lar-se a engalanar la seva casa dient: Que com a espanyol s'alegrava del triomf d'Espanya, però que com a home no podia alegrar-se de la mort d'un altre home.

Quan es va començar a refinar sucre, ell va esser el que primer va instal·lar a Cienfuegos un refinaria. En una ocasió va elevar una exposició al Govern d'Espanya demanant que se li admetessin els sucres cubans i que s'establin a Espanya refineries de sucre, de modo que fos l'indústria espanyola la que sortís als demés mercats del món. Aquesta exposició li va valdre al Sr. Jové crítiques i persecucions i que'l consideressin mal espanyol. Mal espanyol ell que va defensar la patria i el treball espanyol!

Fou ademés el Sr. Jové, alcalde de Santa Clara, coronell de la milícia, de la mateixa ciutat, va preparar i educar convenientment als seus fills, un dels quals és Rector de Universitat de Santa Clara.

(Continuarà)

Sessió de l'Ajuntament

ORDINARIA DEL 26

De segona convocatoria, fou presidida pel Sr. Alcalde, D. Pere Carbonell Mes-tre; concorrenthi els regidors Srs. Pareta, Carbonell Soler, Hill, Selva, Julià, Mitjans i Bosch.

Llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior, va donarse lectura a una comunicació del Srs. Administradors del Vinyet, D. Pere Montané Fals i D. Antón Sarrí Vidal, convidant a l'Il·lustríssim Ajuntament al solemne Ofici que avui deu celebrarse en l'esmentat Santuari; acordantse correspondre a la mateixa, amb el vot del Sr. Bosch en contra.

Llegida altra comunicació dels propis senyors sollicitant el corresponent permís per a cedir d'unes aranyes de crestall d'aquell Santuari als Srs. Administradors de la Capella de Sant Sebastià, se acordà accedir a lo sollicitat.

A continuació es dona lectura al dictamen pericial sobre l'estat ruïnós de la

casca n.º 2 del carrer de la Devallada; i en vista de lo exposat en el meteix, se acordà dictar les disposicions oportunes a l'objecte de conseguir que'l tal edifici quedi desembrat lo més aviat possible i oficial al seu propietari per a que a fi d'evitar desgracies hi practiqui amb tota urgència les reparacions indispensables.

Altra comunicació es llegeix: aquesta és de «Riegos y Fuerza del Ebro, S. A.», i amb ella es contesta a la de l'Ajuntament respecte a aquells comptes que van presentarse al cobro firmats per una altra. Les raons de «La Canadiense» no convencen a ningú excepte al Sr. Mitjans, doncs fins el meteix Sr. Julià, tan acostumat a interpretar els articles de la Lley a la seva manera—per no dir «a la seva conveniència»,—en aquesta ocasió no pot menos que reconeix que la Lley està ben terminant en el cas de que's tracta i que, per consegüent, malgrat el criteri del seu cosí i súbdit, la «majoria» opina perfectament al negarse a donar aprovació als esmentats comptes. Aixís se acordà participarho a la cèlebre companyia que per a instal·lar una bomba elèctrica de sòls 16 bugies al Matadero va ferne pagar al poble a prop de quinze duros, o sigui quasi a duro per bugia.

Acte seguit es dona lectura a un ofici del Laboratori Bacteriològic del Partit exposant el resultat de l'anàlisi practicat en l'aigua dipositada en les cisternes de Valcarca i que està destinada al consum d'aquella colònia obrera. I com sigui que, aixís com és calificada de «molt pura» la de la cisterna de la Fàbrica, en cambi resulta contaminada per sèrs patògens la de la cisterna d'El Maset, se acordà fer tancar aquesta i no deixarla utilitzar fins quan, després de ben netejada i desinfectada, l'aygua que contingui renueixi les degudes condicions higièniques.

També se acordà remetre al propi Laboratori, per al seu anàlisi, mostres de les aygues que's consumeixen a Campdasens i altres caserius del nostre terme municipal.

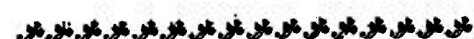
Es concedeix permís a D. Vicens Paretas Durán per a obrir una finestra de reixa surtint en la seva casa n.º 30 del carrer de les Animes.

S'aproven varis comptes per diferents conceptes i la distribució de fonsos per al mes que ve.

Acabada l'ordre del dia, el Sr. Selva proposa que en benefici de la salubritat pública es prohibeixi als venedors de comestibles l'embolicar en paper de periòdic els articles que expenen; acordantse de conformitat.

També, a proposta del meteix regidor, se acordà prohibir tenir testos o torretes de flors en els balcons i finestres si no's troven en degudes condicions de seguretat, ja que en cas contrari constitueixen un constant perill per a la seguretat dels tranzeuents.

Es tracta de algún altre assumpto de relativa importància i s'aixeca la sessió al cap de una hora de començada.

Por la salud pública

La limpieza

Mucho se ha escrito y se escribe referente al problema de la *limpieza* pública y particular, en defensa de la salud de las personas y de los animales de trabajo y alimentación, y, sin embargo, cuando se presenta alguna de las enfermedades infecto contagiosas nos encontramos en que aún está por resolver este tan importantísimo y patriótico estudio teórico-práctico cual es el de la *limpieza* pública. Salvo duda de la salud de la humanidad bajo el punto de vista de las altruistas y benéficas enseñanzas de la filantrópica Higiene, cuales sabias medidas sanitarias acordadas por las eminencias médicas de los pueblos son ordenadas para su noble cumplimiento por las dignísimas autoridades y ejecutadas por los modestos empleados de la *limpieza* pública y por todos los obedientes vecinos amantes de la salutar *limpieza* particular.

La Verdad, la Bondad y la Belleza, que señalan el camino de lo inmortal, han de integrar la ineludible campaña en pro de la *limpieza*, que es como los cimientos de las obras perdurables de que se enorgullece el género humano. La falta o descuido en la *limpieza* evidenciada por cualquier pue-

blo, villa o ciudad, lleva como irremediable consecuencia la degeneración de sus habitantes: son a lo sumo multitud de seres hacinamiento de criaturas incapaces de cumplir los nobles destinos por que fueron creados.

El delito de incultura y desobediencia en la limpieza pública y particular lo purgan los pueblos con la pena de muerte. En donde no se procura eficazmente por la limpieza ni se combaten los enemigos que la amenazan, no se sienten tampoco sublimes anhelos que han venido guiando a los hombres en el transcurso de la historia de la humanidad. Por eso al pueblo que es insalubre por falta de limpieza y no se remedia ni adopta medidas higiénicas, se le califica de inculto.

Es barbarie no perseguir y aniquilar por por medio de rigurosa limpieza los millones de gérmenes que ahidan, pululan y viven en el agua y en otros focos de infección para dar muerte a los organismos superiores.

Son, tales gérmenes, multitud invisible de enemigos que causan más mortalidad que los feroces combatientes en los campos de batalla. Por eso pueden calificarse de pueblos de Muerte aquellos en que por negligencia y abandono no es fielmente cumplida la limpieza por sus habitantes. El gasto de la limpieza pública y particular es el más remuneratorio, porque la suciedad solo lleva miseria, microbios y muerte.

Conviene también que el trabajo educador haga entender a los ciudadanos que cada uno de ellos tiene positiva influencia en el cumplimiento de la limpieza de todos los demás. La de la Higiene es una acción mútua y de la misma manera que las almas buscan en la Religión defensa contra las tribulaciones y reposo contra los males del mundo; en la limpieza, higiénica religión del cuerpo, ha de buscarse prevención y defensa contra los infinitos peligros que minan la vida orgánica. La limpieza del cuerpo humano, la limpieza en escribir, hablar, en el vestir, en las casas y habitaciones, en las calles, plazas, paseos, en las escuelas, en los mercados, mataderos, hospitales, fondas o hoteles, casinos, cafés, tabernas, etc., etc., de los pueblos, villas y ciudades, simboliza, la limpieza, educación; instrucción, hermosura, belleza; estética, progreso, riqueza, civilización, salud y patriotismo: todas, absolutamente todas, estas admirables y horosísimas circunstancias las reúne la blanca Sitges por su esmerada limpieza (Honor, loor y gloria, pues, para todos los pueblos y ciudadanos que así proceden en santa abnegación humanitaria en pro de la limpieza por la salud pública!

No nos cansemos de luchar, sin depenar todas nuestras energías intelectuales, morales, materiales, sociales y patrióticas cuando hayamos obtenido por la Higiene todas las garantías necesarias para el presente y el porvenir con la decisión inquebrantable de vencer por la salud de la humanidad y por la patria.

R. RIBOT Y SERRA

Cirujano y Veterinario

San Pere de Ribes.

Ermita de Sant Sebastià

LLISTA DELS DONATÍUS REBUTS:

Suma anterior: 560 00

Recapta feta a Guantánamo per la Sra. Adela Jacas de Barra-beitg:

Adela de Barrabeitg	10
Teresa Barrabeitg de Roca	5
Enric Martí	5
Salustia Martínez	5
Miquel Ribas	5
Josep Rosés Rosés	5
Antón Freixas	5
Joan Selva	5
Antonia Parera de Soler	2'50
Ramona A. de Quintana	2'50
Joan Montané	2'50
Antón Muñio	2'50
Narcís Guasch	2'50
Germans Villardebó	2'50
Carme Roure	1'50
Diferencia de moneda americana	0'60
M. J. P.	25
J. P.	6
Rosari Robert de Carulla	5
Josep Bertrán Batet	5
Josep Comas	5
Una devota	1

Total: 668 85

(Segueix oberta la subscripció)

Carrer Major, 23: Sitges.

CRONICA

L' il·lustrat director de la Escola Nacional de Noys de aquesta vila, nostre distingit amic D. Angel Martínez, vis-President de la Unió Nacional de Mestres i representant general de la classe interina de tota Espanya, la setmana passada estigué a Madrid, presidint una comissió de delegats de provincies de la esmentada entitat, a l'objecte de gestionar el prompte ingrès en propietat dels

mestres interins amb serveis anteriors al 1 de Juliol de 1911.

En el número pròxim prometem ocuparnos de les referides gestions i del resultat obtingut amb les meteixes. que ha sigut verament brillant, constituint un triomf personal per al referit professor Sr. Martínez Yepes.

Es troven bastants millorats en les seves dolencies nostres apreciats amics En Joan Marsal Brunet i En Miquel Parcerisas Olivella, aquest últim retingut encara en la Clínica de Ntra. Sra. del Pilar, de Barcelona.

Al celebrar tan bona nova, fem vots per a son complet restabliment.

A bordo del trasatlàntic «Conde Vifredo», dilluns passat arribaren al port de Barcelona, venint al vespre cap a aquesta vila, nostres apreciats amics el metge D. Antón Fosas Coll i el jove En Rafel Ilopis Selva, procedents de la Isla de Cuba. Sien benvinguts entre nosaltres i que'ls hi probi força el seu retorn al costat de ses respectives famílies.

LECTURA POPULAR

BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS

Cada dijous - 10 cèntims

Aquesta setmana:

POESIES D' EN MARIAN AGUILO

A càrrec de l' enginyer industrial don Lluís Pujolà, des de demà, dilluns, tots els dies feyners, de dos quarts de vuit a les nou del vespre, es donaran Classes de Dibuix lineal, figura, adorno, etc. i de aplicacions i preparació per a les Escoles de Arts i Oficis, al carrer de Sant Pere, n.º 4, de aquesta vila.

Continuament van arribant famílies de les que acostumen a passar l' istiu en aquesta vila i que, vivint el resto de l' any a Barcelona, ara abandonen la seva residència ivernenca davant el perill de la epidemia que actualment assota la ciutat comtal.

Ahir embarcaren en el port de Barcelona, a bordo del vapor del mateix nom i en direcció a diferents punts de la Isla de Cuba, nostres apreciats amics i compatriotes D. Josep Gorgas Ferret; D. Jacinto Picas Virella, la distingida esposa de aquest D.ª Rosa Cardó Folguera; don Josep i D.ª Manela Comas Plana; la mare de aquets, D.ª Filomena Plana, viuda de Comas; la jove D.ª Leocadia Domingo

Ferrer, i els joves Isidre Pañella Comas, Pere Carbonell Soler i Andreu Torell Brugal; a tots els quals els hi desitgem feliç viatge, moltes prosperitats i retorn pròxim cap a la terra nadiua.

Classe de Dibuix lineal, figura, adorno, etc.

Els peons municipals s' ocupen constantment en treure les terres fluixes dels carrers, que s' tornen fang els dies de plujes, substituintlos per grava.

Nostra enhorabona a l' actiu President de la Comissió de O. i O. per l' alabada reforma qu' està realitzant.

Air matí, a les onze, en el Santuari de Ntra. Sra. del Vinyet contraguieren enllaç matrimonial l' agraciada i simpàtica conveina D.ª Francisca José Josefa i el distingit jove D. Serafi Perea Rodena; havent boneit la sagrada unió el senyor Regent de la Parroquia, Rvmt. Dr. Xercavins, i celebrant la missa el Sr. Vicari Mossén Pau Farret.

Apadrinaren i testimoniaren la boda D. Antón Cusiné Jas, D. Esteba Barra-china Benages, D. Prudenci López Fernández i D. Antón Fonseca Pujol.

Els núvis en son viatge de noces visitaran varis dels indrets pittorescos d' Espanya.

Nostra enhorabona als contraients per als quals els desitgem una duradera lluna de mel i la felicitació més sincera a les respectives famílies.

A la matinada del passat diumenge, víctima de l' enfermetat regnant a Barcelona, se'n pujà al Cel en aquella ciutat la xamossana nena de 12 anys Mercè Bertrán i Amell.

BALUART DE SITGES s' associa a la fonda pena per que passa sa desconsolada mare, avies i demés familiars, fent vots per a que una cristiana resignació els aconhorti en tant cruenta prova.

En sufragi de l' ànima de la finada, se celebraran misses el prop-vinent dijous, dia 3 de Desembre, de deu a dotze del matí, en la Iglesia de Nostra Senyora de Pompeya (Granvia-Diagonal), de la esmentada ciutat.

També ha passat a millor vida, en aquella capital, a la edat de 23 anys, una germana de nostre distingit amic el Dr. Calicó Maleras, a la família del qual amb tal motiu transmetem la expressió del nostre pesam.

Víctima d' un atac de assistolia ha mort, a Gràcia, Mossén Jaume Casanovas; Pbre., qui ocupava la tenencia de Campdems durant sis anys, en quina temporada va guanyar-se totes les simpaties d' aquelles barriades; essent unànim el sentiment per aital mort. Mossén Lluís Durán, interpretant els desitjos d' aquells veïns, ha acordat oferirli les dugues misses durant tres festes consecutives.

Culles religioses per a aquesta setmana:

—Avui a dos quarts de deu, sortirà de la parroquia vers al Santuari del Vinyet una processó de pregaries que passarà pels carrers Major, Sant Francisco i Carretera, retornant a la parroquia pel passeig Benaprès, Ribera, Carrer Nou, Major i Plassa de la Constitució.—A les deu solemne ofici de pregaries en el Santuari del Vinyet. A dos quarts de cinc de la tarda funció d' últim diumenge de mes.

Tots els dies de la setmana a les deu del matí missa i continuarà la novena en el Santuari del Vinyet.

Dijous a les sis de la tarda comensarà a la parroquia una novena a Sant Francisco Xavier que seguirà tots els dies a la mateixa hora.

Divendres primer de mes a les vuit missa de Comunió general quedant després el Sr. de manifest fins a les sis de la tarda i fent vetlla per torn els socis de la Guardia d' Honor.

Dissapte a les deu missa, novena sabbatina i Salve a Ntra. Sra. del Vinyet.

Por tener que ausentarse su dueño, se vende un **PIANO** CASI NUEVO MUY BUENO, en condiciones ventajosas.

Informarán: Calle de la Providencia, núms. 24 y 26, VILLA-NUEVA Y GELTRÚ.—Mañanas, de 9 a 1.

Zumo de Limón

a peseta el litro

J. Esteba: Mayor, 20

El sastre Jaume Torrens

participa als seus parroquians, i al públic en general, que ja ha rebut els gèneros per a la Temporada d' Hivern, els quals es troven exposats en la seva botiga del Carrer Major, 31.

Programes - Anuncis - Participacions d'enllaç - Circulars

Trens de SITGES a BARCELONA i viceversa

Núm. de tren	Cap a Barcelona	Sortida de Sitges	Arribada a València	Arribada a Madrid	Arribada a T.ª (P.ª) de València	Arribada a Barcelona	Classe de cotxes-vagons
974	Carga de Tarragona.....	5'06	5'17	5'38	7'09	7'30	3.ª
902	Correu de Valencia.....	7'02	7'11	7'26	8'34	8'48	1.ª 2.ª 3.ª
906	Lleuger de Tarragona.....	8'31	8'38	8'49	9'45	9'59	2.ª i 3.ª
908	Missatgeries de Tarragona.....	9'43	9'51	10'03	11'15	11'29	3.ª
844	Mixte de Madrid.....	11'36	11'45	12	13'13	13'27	1.ª 2.ª 3.ª
842	Lleuger de Vilanova.....	13'52	14	14'18	15'08	15'22	2.ª i 3.ª
846	Correu de Madrid.....	16'18	16'26	16'42	17'34	17'48	1.ª 2.ª 3.ª
926	Exprés de Valencia.....	17'16	—	17'34	18'10	18'22	1.ª i 3.ª
848	Lleuger de Sant Vicens.....	19'20	19'28	19'42	20'31	20'45	2.ª i 3.ª
938	Mixte de Valencia.....	21'30	21'38	21'52	22'57	23'10	2.ª i 3.ª

Núm. de tren	Cap a Sitges	Sortida de Barcelona	Sortida de P.ª de València	Arribada a Madrid	Arribada a València	Arribada a SITGES	Classe de cotxes-vagons
701	Omnibus per Picamoixons.....	5'26	5'39	6'32	6'47	6'56	1.ª 2.ª 3.ª
911	Exprés per Valencia.....	8'38	8'49	9'26	—	9'43	1.ª i 3.ª
845	Correu per Madrid.....	9'12	9'24	10'18	10'32	10'40	1.ª 2.ª 3.ª
981	Carga per Tarragona.....	10'05	10'05	12'15	12'29	12'45	3.ª
847	Lleuger per Vilanova.....	11'32	11'46	12'33	12'47	12'55	2.ª i 3.ª
853	Correu per Reus.....	12'50	13'03	13'50	14'03	14'11	1.ª 2.ª 3.ª
843	Mixte per Madrid.....	15'02	14'15	16'16	16'29	16'38	1.ª 2.ª 3.ª
933	Lleuger per Tarragona.....	18'11	19'24	19'11	19'25	19'35	2.ª i 3.ª
939	Correu per Valencia.....	20'01	20'14	21'05	21'20	21'30	1.ª 2.ª 3.ª

IMPRESA de J. SANTACANA Parelladas, 9, SITGES

BALUART DE SITGES

Setmanari - Catalá

Parelladas, 9

Teléfono 367

Preus de subscripció

SITGES: Trimestre, pago a la bestreta, 1'50 ptes.; Número solt, 0'15 ptes.

ESPANYA: Any, 7 pessetes

AMERICA: Any, 2'50 pesos

Anuncis i Esqueles mortuories

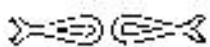
Preus segons tamany, lloc d' inserció i vegades que hagin de publicar-se

Se alquila tienda

con estantería y dormitorios interiores y también piso principal de la misma casa con ó sin muebles de la calle Nueva, número 3, Sitges.

Darán razón en la misma calle número 4.

Fonda LA MILANESA, de Lluís Carbonell y Soler: Carrer Major, 30 SITGES

Des d' avui les riques i fresques OSTRAS VERDES de Marennes, a domicili, tots els dies festius.

BANC DE VILANOVA CUPONS

Negociem els dels Deutes Interior, Amortisable, Provincial i Municipal, obligacions Alacant i demés, venciment primer d' octubre, amb pagament anunciat.

Malvasía de Ca'n LLOPIS Se'n ven a 10 rals litro y també embotellada: Sant Bonaventura, 19: Sitges

LECHE CONDENSADA — marca EL LEON — Unico depósito en Sitges: Calle Mayor, 21; tienda LA OLIVERA

Demanèu a totes les botigues el

Xocolate Mundial

que és la darrera paraula de la producció nacional.

en donde encontrarán, como siempre, toda clase de piezas, agujas y demás accesorios exclusivamente para las acreditadas máquinas de la CASA-SINGER

La Camiseria que ven més barata
Especialitat en camisas á mida

Despaty Central, Estuch, 5 — Teléfono, 2055

Carrer de Sant Pau, 2 : SITGES : dilluns i dijous